

ANNO!

RIJEN.

**Vereniging Vrienden
Nederland - Tsjechië & Slowakije**

Ledenbrief nr. 162 - oktober 2000

COLOFON

Bestuur:

Marijke van Dorst
Nachtegaalstraat 55", 3581 AD Utrecht
Tel./Fax: 030-670 10 20
e-mail: m.vandorst@inter.nl.net

voorzitter

Hennie van der Burg-Meijer
Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer
Tel. 079-323 92 75 Fax 079-323 98 36
e-mail: hgburg@vnts.myweb.nl

secretaris

Arie den Boogert
Albertistraat 74, 3066 CC Rotterdam
Tel./Fax: 010-420 55 81
e-mail: ardenboog@hetnet.nl

penningmeester

Postgiro rekn.nr. 379543 t.n.v.
Ver. Vrienden Nederland-Tsjechië & Slowakije

Guus Molenaar
Koningsdam 77, 1906 WL Limmen
Tel.: 072-5052187; Fax: 072-5053116;
e-mail: gjmolenaar@multiweb.nl

vice-voorzitter

Daniel Klein Breteler
Bert Marcus
Paulien Plaisier
Guido Schöpping

Ledenadministratie:
Dhr. G.P.A. Schöpping
Rooseveltste 6206
4463 GM Goes
email: gschopping@yahoo.com

tel. 0113-21 91 68
fax: 020-8773525

Redactie 'AHOJ!':
Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer
Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer
tel. 079-323 92 75
fax: 079-323 98 36

Johannes Sugito
Bert Marcus
Sylva Alderliesten

Hana Sugito,
Jarka van Unnik

Website VNTS: <http://home.wanadoo.nl/vnts/>

GTSM

(Genootschap voor Tsjechische en Slowaakse Muziek):
Hans Wallin (voorzitter) tel./fax 070-327 87 06
Prins Bernhardlaan 21, 2264 CA Leidschendam

Wim Brandse Jacques de Coo

Afdelingen:
Amsterdam: K.L. Thio tel. 020-679 14 23
Rotterdam: A. den Boogert tel. 010-420 55 81
Den Haag: L.M.A. Marcus tel. 070-356 04 88

V.N.T.S.-Filmdienst:
L.M.A. Marcus, Ranonkelstraat 123, 2565 BC Den Haag
Tel./fax: 070-3560488
Info Stedenbanden:
J.M. van Gastel tel. 070-390 11 90
Thierensgade 25, 2282 XS Rijswijk

ISSN 1383-0899

Ahoj! Hartelijk welkom voor onze **nieuwe leden**:

- Fam. P. van Achterberg,
Den Haag;
- Fam. J.P. van Vuuren,
Nechanice, Tsjechië;
- Mevr. C.J.W. Ferrari, Zeist;
- Dhr. Han van Doorn, Utrecht;
- Dhr. E. Lagerweij, Ede.

Tsjechisch voor beginners 1 van Drs. M. van Duijken-Hrabová

Dit leerboek, gebruikt o.a. op de Universiteit van Amsterdam, is in de nieuwe uitgave nog geschikter voor zelfstudie door toevoeging van de uitwerkingen van de oefeningen.

Het boek is verkrijgbaar in de betere boekhandel (ISBN 90-801220-6-8 of ISBN 90-802952-1-3 of

- voor docenten – bij de Stichting inzake Tsjechisch, tel. 020-5253080.

U kunt ook het vervolgboek Tsjechisch voor beginners 2 bestellen.

Bij beide delen zijn cassettebandjes verkrijgbaar en bij deel 1 een diskette (MS-DOS, VGA-kleur).

Café-bistro "De Poal"
ligt aan de rand van het natuurpark
"De Meinweg" in Limburg.

Tsjechische specialiteiten
met de beroemde
uit het vat.

Gezellig tafelen bij Helena en Karel Blaha
Grootestraat 6; 6063 Al Vlodrop.
Tel/fax: 0475-401590.
Woensdag gesloten.

VAN DE VOORZITTER

Wanneer u dit leest, is de najaarsbijeenkomst van de vereniging al weer voorbij. Op dit moment van schrijven kan ik nog niet terugblikken, dat doe ik in het volgende nummer van AHOJ.

Met veel interesse bezocht ik eind september de oratie waarmee Hans Renner zijn hoogleraarschap Midden-Europese geschiedenis aanvaardde aan de universiteit van Groningen. Velen van u kennen Renner, die in 1968 zijn vaderland Tsjechoslowakije verliet, als de schrijver van het boek Tsjechoslowakije na 1945, van Beneš tot Jakeš en vele andere publicaties over de eigentijdse historie van het land.

In zijn oratie Tsjechië en Nederland: historische bespiegelingen, stelde Hans Renner een drietal perioden in de geschiedenis van beide landen vergelijkenderwijs centraal:

Het interbellum, de dertigjarige oorlog en 1968-1989. Belangstellenden verwijs ik naar de uitgave die ongetwijfeld van deze oratie zal verschijnen (inlichtingen: Universiteit Groningen, Faculteit der Letteren).

Een receptie na afloop van een dergelijke plechtigheid is niet alleen de gelegenheid om de nieuwe professor te feliciteren maar ook een plaats om mensen te ontmoeten. Zo kwam ik in contact met de hoofdredacteur van Ablak, tijdschrift over Centraal-Europa en de Balkan. Het Hongaarse woord Ablak betekent venster en dat is dan ook wat het tweemaandelijks tijdschrift wil zijn: een venster op de maatschappelijke, economische en politieke ontwikkelingen, ook die in Tsjechië en Slowakije (elders in AHOJ treft u meer informatie aan over dit tijdschrift).

Kort na de najaarsbijeenkomst wijs ik alvast op een volgende gelegenheid waar de leden van de vereniging elkaar kunnen ontmoeten. Op zaterdag 6 januari 2001 organiseert de VNTS een Nieuwjaarsreceptie. Van 14.00 tot 16.00 uur bent u welkom in het Belasting & Douane Museum in Rotterdam (Parklaan 14/16), waar u tevens de tentoonstelling "De ster van Bethlehem" kunt bezoeken. Deze expositie toont niet alleen de kerstgroepencollectie van het Moravisch Museum te Brno, maar ook traditionele Tsjechische kerstdecoraties en vele andere gebruiken. Een informatief vervolg op "Tussen Sinterklaas en Driekoningen", één van de onderdelen van de voorbije najaarsbijeenkomst van de vereniging.

Marijke van Dorst

Boris van den Wijngaard
speelt
voor volwassenen in een eigen bewerking
Sprookjes uit Tsjechië en Slowakije

Op het repertoire onder andere sprookjes van de Tsjechische auteur Jiří Wolker, geschikt voor openingen exposities, activiteiten van stedenbanden, lunch- en andere voorstellingen.

Informatie en boekingen: De Bevroren Verdieping,
Copernicusstraat 78, 2561 XB Den Haag, tel. 06-10372265.

Carpooling

Carpooling

Carpooling

Gaat u naar Tsjechië of Slowakije en bent u bereid iemand mee te nemen? Of bent u op zoek naar iemand met een vervoermiddel die naar Tsjechië of Slowakije gaat?

Neem dan contact op met ons lid de heer H. Truin; hij heeft op zich genomen de gegadigden tot elkaar te brengen. De heer Truin is dagelijks telefonisch bereikbaar onder telefoon nr. 020-692-5770

VAN DE REDACTIE

Het leek er aanvankelijk op dat er voor deze AHOJ erg weinig kopij voorhanden was. De redactieleden gingen op zoek naar kopij en toen kwam er ineens van allerlei binnen. Nu is het nog maar de vraag of het geheel binnen de 24 pagina's past, zo niet, dan gooien we er een extra blaadje tegenaan.

Een verrassende AHOJ, denk ik. Enkele bijzondere aankondigingen: op 6 januari de Nieuwjaarsreceptie en van de reisdienst de Voorjaarsreis naar Slowakije.

In de rubriek 'Van de leden' gaat het over eten en drinken en wel over jonge wijn en het bakken van lekkere bakstenen.

De 'Knipselmap' is binnen de perken gebleven, maar het 'Van en over – diversen' is zeer uitgebreid. Het gaat over de teckels van Bert, Sylva was bij de technoparty en Paulien heeft de (poppen)-filmmaker Jiří Trnka in het zonnetje gezet.

Hans Wallin heeft voor u notenbalken met een huzarenlied en er zijn nog meer muzikale noten.

Er is weer veel te beleven in de rubriek 'Wat het oog streelt' en er staan ook enkele boeken op onze 'Boekenplank'.

Dan nog even aandacht voor onze adverteerders: Het e-mail adres van Commercial Investigations (dhr. Flapper) is gewijzigd; de grote advertentie van het Adelaarsgebergte is gehalveerd; de Becherovka staat er weer in (die hebben we op onze najaarsbijeenkomst mogen proeven) en de jonge acteur Boris van den Wijngaard (wat hebben we daarvan genoten op onze najaarsbijeenkomst!) biedt zijn talenten aan.

Verrassend, nietwaar? En dan heb ik stiekem nog wat bewaard voor het volgende nummer. Kopij altijd vóór de laatste maandag van de maand inleveren.

Veel leesplezier!

Hennie van der Burg

*_*_*_*_*

NIEUWS VAN DE REISINFORMATIESERVICE

Nu het zomerseizoen er weer op zit, kijk ik met plezier terug op het feit dat ik flink wat mensen gelukkig heb kunnen maken met reisinformatie van verschillende aard over Tsjechië en Slowakije.

Ook sturen mensen mij af en toe reisfolders of nuttige tips toe waarmee ik dan vervolgens weer anderen blij kan maken.

Zaterdag 28 oktober a.s. staat de VNTS reisinformatieservice van 13.30 uur tot 's avonds laat in de Menteme aan het Julianaplein 1 in Muntendam (bij Veendam). Op die dag – en ook op zondag 29 oktober – vindt daar een blaaskapellenconcours plaats (zie pag. 21 van AHOJ 161, red.).

Tenslotte nog een oproep:

Welke gemeente voelt er voor om volgend jaar in het voorseizoen (februari-mei) samen met de VNTS een reisinformatiemarkt te organiseren, waarbij behalve de VNTS ook kleine, gespecialiseerde reisbureaus aanwezig zullen zijn? In februari van dit jaar was de reisinformatiedag in Hoogeveen een groot succes; dus: wie volgt?

Belangstellenden kunnen contact met ondergetekende opnemen.

Jan Vrijhof, Coördinator reisinformatie
Boerschaplân 278, 3034 ZE Rotterdam

Tel/fax: 010 –412 17 14

*_*_*_*_*

VNTS – REIZEN**VOORJAARSREIS 2001 naar SLOWAKIJE****Nieuws van de VNTS reisdienst**

Evenals voorgaande jaren organiseert de VNTS een groepsrondreis naar **Slowakije**. In 2001 gaan we van 27 april t/m 6 mei in Slowakije twee gebieden bezoeken: de Zuidwesthoek (Podunajská nížina - grote Donauvlakte en Nízké Tatry - de Lage Tatra).

We verzamelen in Bratislava. De heen- en terugreis geschiedt óf per trein (Donauwalzer) of per vliegtuig naar Wenen of met eigen vervoer naar Bratislava. De rondreis met de hele groep per bus. De verzorging is gebaseerd op overnachting in tweepersoonskamers met douche en toilet in goede hotels met halfpension. Zonder toeslagen is de prijs ca. f 1100,00. Hotels in Senec en Donovaly.

Programma (voorlopig).

We bezoeken de hoofdstad Bratislava met oostelijk van de burchtheuvel het oude centrum met vooral barokke bouwwerken. Bratislava is een centrum van bestuur, wetenschap, cultuur en industrie; een grote stad waar veel te zien en te beleven is.

De Kleine Karpaten (Malé Karpaty). Het gebied o.a. van de wijnstraat met plaatsen als Svatý Jur, Pezinok en Modra (wijn, keramiek en burchten).

De steden Trnava en Nitra, beide met een rijke geschiedenis.

Zitny Ostrov (Zitny Eiland), het gebied tussen Donau en Kleine Donau (Malý Dunaj) met het imposante waterwerk 'Gabčíkovo'.

In de Lage Tatra bezoeken aan het door de Unesco beschermde dorp Vlkolinec met volksarchitectuur en de Demanovská druipsteengrot in het Demanova-dal. Bezoek aan de 'gouden stad' Kremnica (munten), Krahule (het geografisch middelpunt van Europa) en kasteel Bojnice.

Algemeen: de gezelligheid van het reizen met een groep, aan liefhebbers van wandelen wordt gedacht, bij de maaltijden hier en daar volksmuziek, bezoeken aan musea e.d., wellicht contact met een zuster gemeente, genieten van het prachtige landschap, gebruik maken van de faciliteiten van de hotels, enz., enz..

Michaëlstoren te Bratislava.

De komende tijd wordt nadere informatie over de reis in AHOJ gepubliceerd.

De inschrijving sluit in principe op 1 februari 2001. De reis gaat alleen door bij minimaal 20 deelnemers/sters.

Wilt u zich nu al opgeven, hetzij onder voorbehoud of definitief? Dat kan bij: Guus Molenaar (tel. 072-5052187, fax 072-5053116 of e-mail: gjmolenaar@multiweb.nl of per brief – zie colofon op pag. 2).

Bij Lee Thio (tel. 020-6791423 of per brief – Van Baerlestraat 59, 1071 AR Amsterdam).

Guus Molenaar en Lee Thio
VNTS-reisdienst

EVENEMENTEN

Symposium Romahuisvesting in Midden- en Oost-Europa

Georganiseerd door Spolu International i.s.m. Aedes (vereniging van woningcorporaties), Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW), Habitat Platform, Woningstichting Olympus Groep Amsterdam en de Dienst Stadsontwikkeling van de gemeente Utrecht (DSO-Utrecht)
Woensdagmiddag 15 november 2000.

Volgens deskundige schattingen wonen in Europa in totaal 20 miljoen Roma (zigeuners). Het overgrote deel hiervan woont in Midden- en Oost-Europa.

Ook vóór de fluwelen revolutie van 1989 hadden Roma al grote problemen om enigszins geaccepteerd te worden door de 'witte' meerderheid aldaar. Maar eigen aan het toenmalige staatsbestel had iedereen wel werk en dus inkomen om redelijk rond te kunnen komen.

Na de wending bestond deze werkgarantie niet meer. Dit gold voor iedereen, maar voor de Roma heeft dat er toe geleid dat de werkloosheid steeg tot 90 à 95%. Daarmee zijn de Roma in een vicieuze cirkel terecht gekomen: discriminatie, geen werk, geen inkomen, te weinig of geen onderwijs en slumachtige huisvesting in getto's in of buiten de stad of het dorp.

Met name deze gesegregeerde huisvesting zonder riolering, waterleiding, gas en elektra en een bezettinggraad van 12-15 personen per 'krot' met een oppervlakte van ongeveer 20 vierkante meter, is anno 2000 in Europa een onaanvaardbare situatie.

Dat maakt dat steeds meer Roma naar meer welvarende en minder discriminerende landen trekken op zoek naar een betere toekomst.

Kortom, er is volop aanleiding om Europa - waaronder ook Nederlandse gemeenten en woningbouwcorporaties - aan te zetten actief beleid te ontwikkelen om de situatie van de Roma te verbeteren.

In het beleid van de Europese Unie en de Raad van Europa is de laatste jaren sprake van een toenemende betrokkenheid en zorg op dit punt. In samenhang hiermee en los ervan heeft o.a. Spolu International al jarenlang ervaring opgedaan met het verbeteren van de situatie van de Roma in Midden- en Oost-Europa via een geïntegreerde aanpak. De *huisvestingsproblematiek* vormt hierbij een belangrijke invalshoek, terwijl de participatie van Roma in de plan- en besluitvorming en hun zelfwerkzaamheid in de aanpak belangrijke schakels vormen. Daarnaast is de participatie hierin van lokale bestuurders cruciaal, evenals het aanboren van diverse financieringsbronnen.

Doelgroep en symposium

Voor een structurele aanpak echter is veel meer hulp en deskundige inzet van buiten nodig, o.a. van *Nederlandse woningbouwcorporaties, gemeenten (en andere beleidsmakers) en bouwbedrijven*. Zij weten hoe cruciaal huisvesting voor de kwaliteit van het leven is. Zij hebben ervaring met (goedkoop) bouwen en plannen samen met bewoners. En tenslotte beschikken zij over investeringskapitaal. Reden waarom met dit symposium wordt beoogd over dit alles met elkaar in gesprek te komen.

Programma

13.00-13.30 uur	Ontvangst met koffie en thee;
13.30-13.40 uur	opening door symposiumvoorzitter Drs M. Haenen, hoofd P&O, DSO-Utrecht;
13.40-14.15 uur	Inleiding (ged. met dia's) door Prof. Dr V. Macura, Roma-adviseur Raad van Europa. President Society Improvement of Local Communities, Belgrado. Titel: The housing situation of Roma in Central and Eastern Europe;
14.15-14.25 uur	Gelegenheid voor vragen en discussie
14.25-14.50 uur	Inleiding (ged. met dia's) door Drs J. Helmer, directeur Spolu International. Titel: Ervaring Spolu met Romahuisvestingsprojecten in Midden- en Oost-Europa;
14.50-15.00 uur	Vragen en discussie;
15.00-15.00 uur	Theepauze;
15.20-15.40 uur	Inleiding Drs P. Mulder, medewerker Spolu Tsjechië. Titel: Het belang van het Brno-project voor het ontwikkelen van een huisvestingsbeleid voor Roma;
15.40-16.00 uur	Inleiding drs. M. Kolnaar, medewerker DSO-Utrecht. Titel: Samenwerking Brno-Utrecht;
16.00-16.10 uur	Gelegenheid voor vragen aan beide inleiders;
16.10-17.10 uur	Forum - zaaldiscussie over de vraag: welke bijdrage kunnen Nederlandse organisaties leveren om de huisvestingssituatie van Roma in Midden- en Oost-Europa te verbeteren. Forumleden: Ir A. Elbers (PRC-Bouwcentrum), Helmer, Kolnaar, Macura en Ir E. Steur (directeur WS Olympus Groep);

17.10-17.15 uur Afsluiting symposium met conclusies voorzitter;
17.15-18.00 uur Borrel na afloop.

Locatie: Trait d'Union (Atriumzaal), Voetiusstraat 2-4, 3512 JM Utrecht (naast de Domkerk).
tel. 030-2394300.

Deelname: Kosten f 50,- (over te maken op giro nr 6851774 t.n.v. Spolu International, Van Vollenhovenpark 14, 3971 CW Driebergen o.v.v. Symposium Roma), inlichtingen over inschrijvingsformulier: NIZW, International Centre: Anjo Leenen, tel. 030-2306368.

Algemene informatie over het symposium: Rieck Feddema, Spolu International,
tel. 015-2786450/e-mail r.feddema@udc.tudelft.nl

NIEUWS VAN DE STEDENBANDEN

De Ronde Venen-Kolín

Het betrekken van een nieuw bedrijfsgebouw is voor het verhuizende bedrijf wel eens meer aanleiding iets "aardigs" te organiseren, maar het Mijdrechtse Advisor ICT Solutions besloot het "aardigs" te doen in het kader van de stedenband met het Tsjechische Kolín. Om de bedrijfsverplaatsing te vieren werd het plan gemaakt een groep kinderen uit de partnergemeente een reis naar Nederland aan te bieden. In samenwerking met de gemeente De Ronde Venen werd een programma in elkaar gezet en op 21 augustus jl. arriveerden 40 kinderen met begeleiders na een busrit van zo'n vijftien uur bij het gemeentehuis in Mijdrecht. Allemaal van school 6 (de scholen in Kolín hebben geen namen, maar zijn genummerd) en tussen 10 en 14 jaar oud, de kinderen althans.

Na de eerste overnachting bij de gastouders – de begeleiders logeerden in een motel – begon de volgende ochtend het met behulp van tal van co-sponsors samengestelde programma. De eerste dag was er al dadelijk een bezoek aan enkele scholen, gevolgd door een sport- en spelmiddag. De taalbarrière stond de verbale communicatie wel wat in de weg, maar alles verliep toch heel plezierig. De begeleiders brachten ondertussen bezoeken aan de bloemenveiling Aalsmeer en aan een kwekerij. Een barbecue vormde de afronding van de eerste dag. De Tsjechische kinderen vonden het gereedliggende rauwe vlees eerst even wat griezelig, maar hadden snel door hoe ze een en ander eetklaar moesten maken.

De tweede dag was de plaatselijke Rabobank de sponsor en met de in dit verband passende T-shirts gekleed ging het richting Vinkeveense plassen om te varen en te zwemmen. De daarop volgende lunch was zo overvloedig dat niet alles opgegeten kon worden. De vraag kwam op: "Wat gebeurt er met wat er over is gebleven?". De mededeling dat dit moest worden weggegooid verbaasde de jonge Tsjechen zeer. De rest van de dag mochten de gastouders naar eigen believen invullen en de begeleiding ging Amsterdam bekijken.

De derde dag ging de groep met de bus naar Den Haag, nam daar een kijkje in het Panorama Mesdag, bezocht Madurodam en maakte vanuit Scheveningen een boottochtje op zee. Via McDonalds in Bodegraven werden de logeeradressen weer opgezocht.

En toen kwam alweer de laatste dag met opnieuw een wat verre excursie, nu naar de Efteling in Kaatsheuvel. De avond was ook goed gevuld. Een warm en koud buffet voor de volwassenen, waaronder de gastouders, sponsors en verdere genodigden, en de nodige andere lekkernijen voor de kinderen. Er was het optreden van een clown en ook de jonge Tsjechen hadden nog een en ander voor de aanwezigen in petto. Een prima besluit van het programma, waaraan ook weer diverse bedrijven hun steentje hadden bijgedragen.

Toen restte alleen nog de terugreis naar Kolín. Direct voorafgegaan door het afscheid nemen. Dat leverde ontroerende momenten op, na die dagen van "genieten van genietende kinderen", aldus een verslag in een plaatselijk nieuwsblad.

Teruggekeken kan worden op een actie "Kinderen Kolín", die tot in de kleinste details is geslaagd en waarvoor het initiatief nemende bedrijf en alle andere hulpvaardigen complimenten en waardering verdienen, om nogmaals de krant aan te halen.

Purmerend-Jihlava

Het eerste halfjaar van 2000 zit er al weer enige tijd op en de gemeente Purmerend heeft de stedenbandactiviteiten in die periode vastgelegd in een halfjaarlijkse rapportage die aan VNTS werd toegestuurd.

Centraal in het stedenband-gebeuren stond een tweetal tentoonstellingen, waarvan de eerste in april werd gehouden in het Jihlava-huis in Purmerend. Onderwerp was de mijnbouw, in het bijzonder de zilverwinning in Jihlava en omgeving.

Die zilverwinning en de verwerking tot sieraden is in het verleden een belangrijke economische bedrijvigheid geweest. Gereedschappen, gebruiksvoorwerpen, foto's en een permanente videovertoning waren de onderdelen van de expositie. Van oudsher werd elk jaar in Jihlava een processie gehouden ter ere van de voordelen die de mijnbouw bracht en na een onderbreking tijdens de communistische tijd wordt die tegenwoordig weer jaarlijks in juni gehouden. Ook aan die processie werd in het Jihlava-huis aandacht gegeven.

Dit jaar was het burgemeester Van Dam van Purmerend die op uitnodiging van het gemeentebestuur van Jihlava de optocht mocht leiden. Een optocht waarin in klederdracht gestoken kinderen een belangrijke rol vervullen.

De tweede tentoonstelling vond plaats in het Purmerend-huis in Jihlava en handelde over het leven en werk van Hans Sachs, de Neurenbergse Meistersinger en in de zestiende eeuw een beroemde schrijver van toneelstukken en acteur. Leden van het Hans Sachs Theater in Purmerend hebben de expositie, die van 29 mei tot 30 juni was geopend, ingericht. Zo hebben ook de inwoners van Jihlava dankzij een activiteit in het kader van de stedenband met een Nederlandse plaats, kennis kunnen maken met een Duitse (volks)dichter. Die overigens géén tijdgenoot was van Goethe en Wagner, evenmin als Neurenberg aan de noordelijke grens van het Zwarte Woud ligt, zoals bij de halfjaarlijkse rapportage gevoegde krantenartikelen ons wijs proberen te maken.

Jan van Gastel

*_*_*

Breken of smeden – De waarde van stedenbanden – 31 oktober

Vanaf de jaren zeventig gingen Nederlandse steden een band aan met plaatsen in de Derde Wereld en Oost-Europa. Zo heeft Utrecht bijna vijftig jaar een stedenband met León in Nicaragua en sinds 1989 met het Tsjechische Brno.

Na al die tijd treedt er slijtage op in de stedenbanden. De organisaties en personen die deze banden inhoud en vorm hebben gegeven zijn moe geworden. Op het gebied van openbaar bestuur, onderwijs, gezondheidszorg, sport en cultuur is de situatie in beide landen veranderd. Bovendien wordt vaak gemompeld dat het vooral leuke 'snoepreises' voor de ambtenaren zijn. Het is tijd voor het herijken van de stedenbanden. Moeten de stedenbanden worden voortgezet? Zo ja, met welke steden en in welke vorm? Welke rol is hierin weggelegd voor het beleid van minister Herfkens voor ontwikkelingssamenwerking en de Europese Unie?

Met het oog op de komende gemeenteraadsverkiezing in Utrecht, een politiek debat over de toekomst van stedenbanden. In het panel zitten: Marien Schouten-van der Meer, kandidaat gemeenteraadslid PvdA; Halbe Zijlstra, gemeenteraadslid VVD; Reinier Schat, planoloog en kandidaat gemeenteraadslid Leefbaar Utrecht; en Peter Knip, directeur Vereniging Nederlandse Gemeenten Internationaal. Het debat vindt plaats onder leiding van Marlies Coomans, ex-lid College van Bestuur Hogeschool van Utrecht.

Mede mogelijk gemaakt door Gemeente Utrecht.

- Locatie: Lutherse kerk, Hamburgerstraat 9, Utrecht
- Entree: f 7,50, CJP- of U-pas f 5,00
- Reserveren: tel. 030-2332430, e-mail adres: tumult@knoware.nl

Stichting Utrechts debatcentrum TUMULT
Zuilenstraat 50, P.O.Box 411, 3500 AK Utrecht
Tel. 030-2332430, fax 030-2232581

*_*_*_*_*

VAN DE LEDEN

Burčák in Brno

*náměstí Svoboda bereidt zich voor
de verkiezingen werpen hun schaduw
vooruit*

*podia, spreekgestoeltes, slogans
en handel
klaar voor de kandidaten*

*de zaterdagmiddagrust kreunt
en heeft ernstig te lijden
de nazomer ten spijt*

*Zelný trh houdt zich beter
de marktdrukke is onverstoortbaar
verkiezingen of niet*

*vlakbij staat de burčák-man
traditioneel gebonden
aan het seizoen*

*hij is gecertificeerd
de burčák heeft een bewijs van oorsprong
voor alle zekerheid*

*minder avontuur
even troebel, even smakelijk
thuis in bailéto*

kees plaisier
28/9/00

Van ons lid Kees Plaisier uit Rotterdam ontvingen wij bovenstaand gedicht. Maar wat is Burčák nu eigenlijk?

Burčák, ook wel most genoemd, is een product uit de eerste fase van het maken van wijn.

De druiven worden geplukt, geperst en het proces begint. De suikers beginnen met het omzetten in alcohol. Wanneer een bepaald evenwicht is bereikt tussen suikers en alcohol, is het burčák. Dan is het goed drinkbaar voor één dag. Daarna gaat het proces verder tot het echt wijn wordt.

Die ene dag valt voor elke wijnkelder verschillend uit. Het hangt af van onder meer het moment waarop begonnen is met de productie, van de temperatuur en van het suikergehalte in de druiven. De wijnboeren houden het scherp in de gaten en waarschuwen elkaar als het zover is. Dan wordt de burčák gedronken.

Het is troebel en gelig. Eigenlijk ziet het er niet uit. Maar het smaakt prima.

Toen ik het dit jaar dronk op 16 september in Brno, vlakbij de groentemarkt, wist ik alleen dat het een jaarlijkse traditie is. Het is waarschijnlijk dat zo'n traditie ook in andere wijnstreken dan Moravië in ere wordt gehouden.

Kees Plaisier

Kees heeft in de Prague Post van 19 augustus 1998 hierover een verhaaltje gevonden: "De vloek van Burčák", waarin de plotselinge dronkenschap bij het drinken van burčák wordt verklaard.

Burčák is een jonge wijn van de eerste gisting en heeft een alcoholpercentage van ca 5%, maar schijnt in het lichaam verder te fermenteren. Na 3 of 4 uur onophoudelijk drinken krijg je dan dat het alcoholpercentage gelijk is aan een normale wijn van 11 à 12% en je kater is navenant. Maar als je 3 of 4 uur voortdurend drinkt, heb je dat ook wel verdiend, je ziet het alleen niet aankomen.

Burčák ziet er troebel uit en wordt in limonadeglazen geschonken en is slechts een korte tijd te koop.

Eigenlijk is het net zo iets bijzonders als de eerste melk (biest) van de koe, die net heeft gekalfd, of grasboter, maar dat zijn vrij onschuldige zaken.

Ons redactielid Sylva Alderliesten zwaait met de pollepel, want van haar kregen wij onderstaand recept, het is het proberen waard!

Buchty

(een recept met gebruik van Nederlandse, overal verkrijgbare ingrediënten)

400 g tarwebloem
1 zakje droge gist (lees voor de zekerheid wat er op het zakje staat)
250 ml melk
50 g suiker
1 snuifje zout
40 g ongezouten boter/margarine
1 eigeel
vanille
citroenschil of -sap (een beetje)
40 g ongezouten boter/margarine om de bakvorm in te vetten
poedersuiker

1. Zorg eerst dat je een goede plaats voor het rijzen van je deeg hebt. Ik doe het als volgt: Ik doe een ruime kom in de oven en laat het warm worden (gasoven stand 1, elektrisch oven minimum, 10 minuten is zat).
2. Meng de droge ingrediënten met elkaar in een (andere) kom. De tarwebloem, de droge gist, suiker, zout.
3. Verwarm de melk.
4. Roer het eigeel door de melk
5. Maak de boter/margarine zacht (door het bijvoorbeeld in een pannetje vloeibaar laten worden).
6. Voeg eerst de melk met eigeel aan de droge ingrediënten toe.
7. Voeg margarine/boter toe.
8. Nu de smaakstoffen (vanille, citroen).
9. Kneed maar (of laat het een machine doen) totdat het deeg niet meer aan de kom/handen/machine blijft plakken.
10. Plaats het deeg in de verwarmde kom. Strooi er een beetje bloem op. Doe een natte theedoek bovenop.
11. Laat de kom met het deeg op een warme plek staan. Dit kan ook gewoon in de (uigeschakelde) oven. Het deeg rijst één tot anderhalf uur.
12. In de tussentijd kun je de vulling voor de buchta's maken.

Voorbeelden:

Kwarkvulling:

250 g kwark, 50 g suiker, 1 eigeel, 50 g boter, 20 g krenten/rozijnen, zout, citroenschil, evt. geraspte amandels. Boter, suiker, eigeel mengen. Kwark, zout en rozijnen, evt. amandels toevoegen. Als het te dik is, room erbij. Als het te dun is, paneermeel erbij.

Povidla (een soort pruimenjam):

150 g povidla, suiker, kaneel, kruidnagel, citroen en/of sinaasappelschil, 1 eetlepel rum. Je kunt je eigen povidla maken uit droge pruimen. De droge pruimen koken of mixen zodat ze uit elkaar vallen

(wel ontpitten). Vervolgens mengen met de bovengenoemde ingrediënten. Als het te dik wordt, warm water toevoegen.

Appelvulling:

350 g appels, suiker, 50 g paneermeel of kruidenkoek, kaneel, anijs. De appels schillen en in stukken snijden. Koken met een beetje water en citroensap totdat de appels zacht zijn. De kruiden en evt. paneermeel of kruidenkoek aan de ontstane appelmoes toevoegen.

Notenvulling:

100 g noten, 50 g suiker, 1/16 liter melk, 2 eetlepels water, 1 eetlepel paneermeel, citroenschil, kruidnagel. De suiker even laten koken met het water, mengen met de geraspte nootjes, hete melk erover gieten, kruiden toevoegen en evt. paneermeel.

13. Het deeg is nu klaar. Maak het plat met een deegrol, zodat het ongeveer 3 cm hoog is.
14. Verdeel het deeg in vierkantjes.
15. Op ieder vierkantje een beetje vulling doen. Netjes inpakken zodat er een soort klein baksteentje ontstaat, de buchta.
16. Iedere buchta met zachte boter opsmeren. Naast elkaar in een ingevette bakvorm plaatsen.
17. Nog even met een natte theedoek bedekken en voor de tweede keer laten rijzen. Een kwartier is voldoende.
18. De oven voorverwarmen. De eerste 7 minuten op hoge stand bakken, daarna nog 25 tot 35 minuten op middentemperatuur.
19. De poedersuiker op de buchta's strooien.
20. De buchta's van elkaar scheiden en op een schaal doen. Eet smakelijk.

Sylva Alderliesten

*_*_*_*_*

VAN EN OVER TSJECHIË EN SLOWAKIJE

(Deze rubriek bevat informatie uit Internet en enige binnen- en buitenlandse media. De informatie is afkomstig van Guus Molenaar en Bert Marcus. Het onderdeel 'Slowakije' werd geleverd door Sytse Knypstra. De redactie maakte een keuze.)

UIT DE KNIPSELMAP

*** Kerncentrale Temelín is '300 procent veilig'**

Onder deze geruststellende kop gaat correspondent Renée Postma in NRC Handelsblad van 4 september in op de Tsjechische reactie op de bezwaren van Oostenrijk en Greenpeace tegen het in bedrijf stellen van de nieuwe kerncentrale bij Temelín in Zuid-Bohemen. De hybride - er is zowel Oosterse als Westerse technologie gebruikt - centrale beschikt volgens directeur Nebesář over drie onafhankelijke veiligheidssystemen. 'We beschikken over drie maal honderd procent veiligheid waar de meeste Westerse met twee maal vijftig procent veiligheid moeten doen' zo licht hij toe. De enorme turbines zijn vervaardigd door Škoda-Plzeň. 'Weinig landen kunnen zoveel van de machinebouw voor eigen rekening nemen', vervolgt hij zijn betoog. Naast de algemene bezwaren tegen kernenergie, voert Greenpeace aan dat de afwerking op diverse punten zwak is. Oostenrijk ageert al langer tegen Temelín, het wil daarom eventueel de toetreding van Tsjechië tot de EU blokkeren als Temelín in bedrijf gesteld wordt. Oostenrijk dreigt overigens met nog meer chicanes tegen Tsjechië en ook tegen Slovenië vanwege het niet willen teruggeven door beide EU-kandidaten van geconfiscerde bezittingen van Groot-Duitsers na de Tweede Wereldoorlog.

*** EU-referendum juist in Centraal-Europa**

In NRC Handelsblad heeft Paul Kapteyn - in het spoor van EU-commissaris Verheugen - voorgesteld een referendum in de huidige EU-landen te houden over de toetreding van de Centraal-Europese kandidaten, waaronder Tsjechië. Op 11 september maakt de historicus en Oost-Europa-deskundige Bert Wiskie bezwaar tegen het monopoliseren van het Europeaan-zijn voor West-Europeanen. Als er al een referendum over de toetreding moet worden gehouden, dan in Praag, Warschau en Boedapest, zo stelt Wiskie. Nadat de Centraal-Europese landen in 1945 de kans werd ontnomen om tot 'Europa' toe te treden, mag nu die weg niet weer afgesneden worden. Was 'Terug naar Europa' niet één van de slogans elf jaar geleden?

* **Derde gouden olympische plak voor Jan Železný**

Nederland behaalde een ongekend aantal gouden medailles op de Olympische Spelen te Sydney. De gouden medailles op drie achtereenvolgende Olympiades voor de Tsjechische speerwerper Jan Železný zijn zeker ook een zeldzame prestatie!

KPN Telecom maakte onlangs bekend dat ze haar aandeel van 33.5% in Český Telecom niet verder wil uitbreiden. Eerder had ze nog interesse om nog 17% van de staat over te nemen. Volgens sommigen komt dit door het mislopen van een vergunning voor UMTS licentie in Duitsland, volgens anderen doordat er meer interesse is voor mobiele communicatie i.p.v. de traditionele diensten.

Het gemiddelde Tsjechische maandloon bedroeg eind juni 12.811 Kč, een toename met 6.3%, terwijl de prijzen met 3.7% stegen, gemeten over de afgelopen 12 maanden.

De Vinohrady brouwerij in de Korunni ulice in Praag brandde geheel af op 28 augustus. De 15 meter hoge vlammen waren in de gehele stad te zien. De bluswerkzaamheden duurden tot 2 september in de morgen. Slechts wat muren bleven staan. Bij het neerhalen van de muren werd per abuis ook een aantal ernaast gelegen appartementen vernield.

Nadat in augustus 446 Slowaakse Roma asiel vroegen in België, voerde België opnieuw de visumplicht in. Engeland, Ierland, de Oekraïne en Denemarken kennen ook visumplicht voor Slowaken.

De werkeloosheid daalde in Slowakije in augustus tot 17.4%, van 19.4% in juli.

Op 12 september begon een aantal Slowaakse dokters voor het parlement aan een hongerstaking om aandacht voor hun sector te vragen, hoewel de regering 1.4 miljard kronen extra vrijgemaakt heeft.

Het Bruto Nationaal Product is het laatste jaar met 1.9% gestegen, terwijl het eerste kwartaal 3.1% meer deed, aldus het Bureau voor de Statistiek (Tsjechië).

De bouw van de Philips kleurentelevisiefabriek in Hranice, de op 2 na grootste fabriek in de wereld, begon op 12 september. De productie zal 8 miljoen stuks per jaar bedragen; start derde kwartaal 2001. De investering bedraagt 21 miljard Kč.

3000 mensen vinden werk, terwijl de werkeloosheid in de regio 15% bedraagt. Philips hoeft 10 jaar geen belasting te betalen. Premier Zeman woonde de eerste grondverplaatsing bij.

Meer dan 800 monumenten in 223 Tsjechische steden en dorpen waren gratis te bezichtigen op 9 en 10 september in het kader van de EHD (European Heritage Days). Het doel van de EHD is het versterken van de band tussen Europese burgers en hun culturele erfenis. De republiek sloot zich 9 jaar geleden bij dit project aan. Duizenden burgers grepen de gelegenheid aan, waaronder veel Duitsers om monumenten te bekijken, die anders gesloten zijn. De Tsjechische spoorwegen zette speciale stoomtreinen in op het traject tussen Praag, Křivoklát en Zbecno.

De eerste week in Sydney, behaalde Tsjechië 1 gouden plak (Štěpánka Hilgertová met kano slalom K-1) en drie bronzen medailles. Eindresultaat volgt nog.

Z. B. B.

VERTAALBUREAU TSJECHISCH

z (beëdigde) vertalingen
van en naar het Tsjechisch

z cursussen Tsjechisch
voor privé en zakelijk gebruik

Z.M.A. Baakman-Bečková
Broederenkerkplein 5, 7201 JP Zutphen

Tel. 0575 - 54 43 21
Fax 0575 - 54 43 33
e-mail zbb@tsjechisch.nl
www.tsjechisch.nl

Nederlandse managers adviseren over ontwikkeling van het toerisme

In het dagblad 'Sme' lezen we dat de Nederlandse organisatie van managers NMCP graag belangeloos wil adviseren over de ontwikkeling van het toerisme in Slowakije.

In samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken worden 800 Slowaakse managers en touroperators benaderd en is er eind september een conferentie georganiseerd in Piešťany.

Nieuwe ambassadeur

Ambassadeur Ľubomír Kopaj is weer teruggekeerd naar Slowakije, waar hij nu werkt op het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Zijn opvolger is Ján Kuderjavý, die hiervoor werkte op het Ministerie van Buitenlandse Zaken in Bratislava als algemeen directeur van de afdeling voor Europese Integratie.

Sytse Knypstra

DE UNIEKE TSJECHISCHE KRUIDENLIKEUR

BECHEROVKA

is volop verkrijgbaar in Nederland

*Voor informatie over verkooppunten van **Becherovka**
zijn wij u graag van dienst.*

DTC Import van Tsjechische dranken. Telefoon 020 - 616 88 04, fax 020 - 685 37 16

VAN EN OVER TSJECHIË EN SLOWAKIJE – DIVERSEN

Zoals aangekondigd in het septembernummer van AHOJ, hield Ed de Munck op 10 oktober in het Museon te Den Haag een lezing met dia's. De aula was bijna geheel gevuld, ca. 250 mensen luisterden aandachtig naar hetgeen hij vertelde en waar had hij het over? Wij laten hem hieronder zelf aan het woord.

Tsjechië en Slowakije: het hart van Midden-Europa

Vanaf ca 100 v. C. verbond een handelsweg, de Zijdeweg, het verre oosten met het westen. Deze weg liep van China over Perzië en Sardes naar de Middellandse Zee. Deze weg werd rond 650 n.C. door de veroveringsoorlogen van de Islam tegen Byzantium, afgesloten. De handelaren vonden toen een nieuwe weg door het land van de Chasaren via Kiev, Krakau en Praag.

Na de grote volksverhuizingen uit de 5^e eeuw met de chaotisering van Europa ontstond er in het zuiden van Rusland een nieuw volk, de Chasaren, uit de resten van meerdere door deze volksverhuizing uiteengeslagen stammen. Zij hadden goede leiders, die rust en vrede in hun gebied brachten. Vele stammen sloten zich bij hen aan tot een grote stammenfederatie onder de leiding van de Chasaren. Hierin waren o.a. opgenomen de Bulgaren, Magyaren (Hongaren) en de Turken. De nieuwe handelsweg werd door de Chasaren beschermd. Door tolheffing stroomde veel geld binnen.

De Chasaren waren animisten onder de leiding van shamanen. In hun hoofdstad Itil waren rond 700 zowel orthodox Christelijke kerken als moskeeën en synagogen. Zelfs een Buddhistische tempel was

er. Hun shamanisme beleefden zij als door de tijd achterhaald en zij zochten een nieuwe godsdienst. Het Buddisme viel af, dit werd te zachtvaardig bevonden om op een krachtige manier een staat te leiden. Het Christendom viel af daar aanname hiervan oorlog betekend zou hebben met het Abassiden rijk van Bagdad. De Islam viel af vanwege de oorlogsdreiging met Byzantium. Om politieke redenen koos men voor de godsdienst, waaruit zowel Christendom als Islam is voortgekomen: men koos voor het Jodendom. Rond 750 n.C. werd de Joodse godsdienst de staatsgodsdienst van de Chasaren. In de 2^e helft van de 8^e eeuw begon de judaïficatie van het volk van de Chasaren die hier enthousiast op reageerden. Met de joodse handelaren kwam een aantal rabbijnen uit het westen mee, die maar al te graag deze bekering ter hand namen. Hierdoor werd ook het culturele niveau van de Chasaren sterk verhoogd, vooral door de doorwerking van de 10 geboden. Gij zult niet doden enz. waren nieuwe gedachten die niet nalieten hun sporen na te laten.

In de 10^e eeuw verenigden de Zweedse Vikingen zich met Byzantium om het rijk van de Chasaren te overvallen. Vooral de Vikingen waren uit op buit en het beheersen van de handelsweg door Chasaria. De verslagen Chasaren trokken weg o.a. naar het westen. De Magyaren trokken met een groep Chasaren naar het gebied van het huidige Hongarije en stichtten daar hun staat. Bulgaren stichtten het huidige Bulgarije. De Turken werden niet meer gecontroleerd door de Chasaren en vielen al plunderend Byzantium binnen om uiteindelijk Constantinopel te veroveren. Byzantium kreeg een koekje van eigen deeg!

Maar ook trokken veel joodse Chasaren naar Polen en verder naar Bohemen en Moravië. Zij brachten deze gebieden op een hoger cultureel pijl. Zij stichtten langs de handelsweg vele "shtetl's", stadjes op zijn jiddisch. Dit waren eigenlijk grote pleinen, waarop geregeld markten gehouden werden voor de boerenbevolking. Om deze pleinen werden de huizen gebouwd. Zo ontstond het bouwplan van de meeste middeneuropese handelsstadjes. De inbreng van de Chasaren was hier enorm. Deze joodse Chasaren, waar geen druppel joods bloed in was, kennen wij als de ashkenazy, de oost-joden. Dit in tegenstelling tot de sephardim, de afstammelingen van het bijbelse volk Israël. Tussen de ashkenazy en de sephardim is het nooit tot een culturele versmelting gekomen, hun tegenstellingen zijn een van de oorzaken van de huidige af en toe chaotische toestanden in de politiek van Israël.

Zo hebben de Chasaren de Poolse staat gesticht. De oudste Poolse munten hadden hebreeuwse teksten. Maar zij wilden niet de leiding van de staat, dat moest een Pool zijn. Zij waren de ministers of de adviseurs. Dit heeft honderden jaren goed gefunctioneerd totdat de Jezuïeten in Polen de leiding kregen.

Moravië en Bohemen waren na de volksverhuizing bewoond geworden door slavische stammen, die in de 9^e en 10^e eeuw gekerstend werden door de gebroeders Cyrillus en Methodius. Deze vertaalden de latijnse mis in het slavisch om ingang bij het volk te vinden. En met succes. In de 11^e eeuw kwam hier de joodse invloed bij. Vooral het zelfstandige denken en het kritisch naar elkaar luisteren van de joden hebben het Christendom hier sterk beïnvloed evenals de morele levenshouding die in de joodse gemeenschap gebruikelijk was. Johannes Hus en zijn volgelingen hebben deze moraliteit in het Christendom toegepast. Door zijn kritiek op het immorele gedrag van vele kerkelijke autoriteiten heeft Hus zijn leven op de brandstapel moeten beëindigen. Nog niet zo lang geleden heeft de Paus zijn excuses voor deze misdaad aangeboden. Maar deze levenshouding van Hus leefde verder bij o.a. Comenius en de Boheemse Broeders.

Praag heeft altijd een sterke joodse gemeenschap gehad, die vele schrijvers en musici en wetenschappers heeft voortgebracht. Hier is eigenlijk pas in de tweede wereldoorlog een einde aan gekomen. Maar wanneer wij de Fluwelen Revolutie beschouwen, dan zien wij hier de geweldloosheid en hoge morele levenshouding als erfgoed van het verleden toch weer te voorschijn komen.

Men kan slechts hopen, dat deze houding niet door het westerse consumisme ondergesneeuwd zal raken.

Aanbevolen literatuur:

Arthur Koestler – De dertiende Stam

E. de Munck – Shamanen en Pharao's, Kopten en Kettters

Ed de Munck

Teckels met Tsjechisch bloed

Nadat het zieke teckeltje van mijn schoonmoeder medisch uitbehandeld was, raadde de dierenarts, de bazin bijkans beter kennende dan het patiëntje, haar aan direct een andere hond te nemen. Hij wist nog wel een vertrouwd adres in Den Haag voor teckels, waar ze een lief teefje van zo'n jaar of vijf oud hadden. Op die leeftijd is een hond zijn wildste haren kwijt en een tachtigplusster hoeft zich dan niet meer te bekreunen over het zindelijk maken van een viervoetertje.

De veterinaire raad werd opgevolgd en toen ik kort na aankomst van het nieuwe huisgenootje van mijn schoonmoeder het teckeltje ging bekijken, werd me gevraagd: 'Raad eens waar ze vandaan komt?'. Ik kwam niet verder dan de door de dierenarts aangeraden kennel. Met een 'Het begint met een T' werd ik verder op weg geholpen, maar ik kwam uiteindelijk niet verder dan het Noord Brabantse Terheyden. Ook nadat de veronderstelling geuit werd dat het juist voor mij niet zo moeilijk zou moeten zijn, kwam ik er niet uit en ik gaf het op.

'Tsjechië', was het verlossende antwoord. Ik dacht eerst nog dat er een loopje met me werd genomen, maar de teckelfokker bij wie het viervoetertje aangeschaft was, bleek samen te werken met een Tsjechische fokker uit Drhovice, een dorpje onder de rook van Tábor. Ten bewijze werd me een document getoond dat afgegeven was door de Český Myslivecký Svaz, de Tsjechische Jagersbond, gevestigd in de Praagse Husova, de straat waar je ook De Gouden Tijger kunt vinden.

In Nederland worden hondendocumenten afgegeven door de Raad van Beheer op Kynologisch gebied. De Tsjechische situatie dat de georganiseerde jagers als gebruikers van jachthonden toezien op de fokkerij lijkt me een betere kwaliteitsgarantie voor honden dan de Nederlandse situatie die vermoedelijk meer ziet in (succes op) het hondentoonstellingswezen.

Mijn Tsjechische woordenboeken moesten er nu bij komen om het een en ander van de Průkaz původu psa te verduidelijken. Jezevčík is teckel al is dashond eigenlijk een mooiere vertaling want jezevec is das. In het document stuitte ik op een term die ook niet voorkwam in de gebruikelijke meer uitgebreide woordenboeken: norník. Het wetenschappelijke zeventendelg Tsjechische woordenboek gaf aan dat het een kynologische term was afgeleid van nora (hol). Teckels werden gefokt om op dassen in hun hollen te jagen, dus 'holenhond' zou een mogelijke vertaling van norník kunnen zijn. Later kwam ik er achter dat deze categorie honden ten onzent wel wordt aangeduid als 'aardhonden'. Iets voor een volgende druk van het Tsjechisch-Nederlands woordenboek?

Wijzelf hadden in die tijd een beagle. Toen wij dit jachthondje node de meute op haar eeuwige jachtvelden hadden moeten laten versterken, raadde ik mijn vrouw aan om eens te informeren bij die teckelkennel of er geen leuke hond voor haar bij was. Een versterking van het Tsjechisch element in huis kon ook geen kwaad.

Federální výbor mysliveckých svazů v ČSPR
Ben Fédération cynologique internationale (FCI)
ČESKÝ MYSLIVECKÝ SVAZ
Praha 1 - Staré Město, Husova 7

**PRŮKAZ
PŮVODU
PSA**

jezevčík dlouhosrstý fena

plemeno

pohlaví

Vanda z PLEŠNÉHO JEZERA CS

jméno psa

8.3.1991

narozen dne

je zapsán v plemenné knize

Číslo

-41474-

Tetovací číslo

-41474-

chovná způsobilost

červená

Barva srsti

dlouhá

Druh srsti

František Pasák

Chovatel

Drhovice 39

16.4.1991

datum vystavení

podpis chovatele

Ze hadden zowaar nog een vierjarige reu, die op te gespannen voet met zijn vader leefde en daarom in aanmerking kwam voor uithuisplaatsing. Zijn moeder was een zus van mijn schoonmoeders hond. Neef beviel ons wel en wij hem ook. Een kleine tegenvaller, voor mij althans, was dat zijn documenten niet in het Tsjechisch waren maar in het Nederlands, want hij was in Den Haag geboren. Maar neef is ondanks dat even Tsjechisch als zijn tante: of je nu 'Pojd' sem' roept of 'Kom hier', in beide gevallen reageren ze hetzelfde. Teckels blijven eigenwijs.

Links neef Pino, rechts tante Steffie

Door omstandigheden waren neef en ik eens op een zeker ogenblik enige dagen op elkaar aangewezen. Toen een Tsjechische vriend vroeg of ik hem met iets wilde komen helpen, waarschuwde ik hem dat ik een hond moest meenemen. Ik herinnerde me hoe hij liep te mopperen toen een vriendin met haar hond bij hem was langs geweest. 'De haren van dat pes', gevolgd door een hartgrondige Tsjechische krachtterm, was zijn kort maar krachtig verslag van dat bezoek. 'Haar hond, bedoel je' reageerde ik toen, blij dat ik voor 'pes' mijn woordenboek niet nodig had. Maar ook nadat ik gezegd had dat onze teckel een langharige was, was dat geen beletsel voor Bed'a om mij te vragen om toch maar langs te komen. Toen neef en ik zijn woning betraden, had ik Bed'a's pes(?) harentrauma nog in mijn achterhoofd en toen hij onze normik, die enthousiast op hem afging, voor mij onverwacht vriendelijk begroette, zei ik: 'Beda, die teckel heeft iets wat jij ook hebt maar ik niet'. 'Wat dan?' reageerde hij verbaasd. 'Een Tsjechische moeder', zei ik en vertelde wat over de Taboritische afkomst van de hond. Toen Bed'a 'Pojd' sem' riep vanuit zijn zetel in de vorm van een reusachtige honkbalhandschoen, werd hij enthousiast door de teckel besprongen en afgelikt. Op mijn 'Kom hier' bleef de eigenwijze aardhond oost-indisch doof. Tsjechisch bloed?

Bert Marcus

Verhuizen naar Tsjechië?

Wij verzorgen op professionele wijze al uw transporten van voordeur (NL) tot voordeur (CZ), inclusief de douane formaliteiten.

Voor inlichtingen: E.H.Trading
Tel. 074-3766120 – Fax: 074-3766125
Mobiel 06-54 78 33 17

Jan Vrijhof verzamelt voor de V.N.T.S. allerlei informatie op het gebied van reizen, vervoer, vakantie-woningen e.d. Een en ander staat ter beschikking van VNTS-leden.

Hebt u op dit gebied nuttige informatie voor de V.N.T.S., laat het Jan dan weten. Zijn adres is:
Boerschaplana 278, 3034 ZE Rotterdam.
Tel/fax: 010 412 1714,

Jiří Trnka (1912-1969)

In 1993 was op de Nederlandse tv een documentaire te zien over Jiří Trnka waarin aan de hand van een vraaggesprek met J.Trnka jr., beelden te zien waren van poppen, poppenfilms, animatiefilms, cartoons en boekillustraties. Dat was voor mij de eerste kennismaking met een van de meest creatieve duizendpoten van de 20^e eeuw.

Jiří Trnka werd in 1912 geboren in Pilsen. Hij was de zoon van een loodgieter en een naaister en raakte door zijn ouders en grootmoeder al jong vertrouwd met het zelf maken van speelgoed. Hij maakte zijn eigen poppen, won daarmee al op 9-jarige leeftijd een schoolwedstrijd; maakte kennis met het poppentheater van de legendarische Josef Skupa in Pilsen.

Het was Josef Skupa die zijn talent herkende en er bij de ouders op aandrong om de jonge Jiří naar de Kunstacademie in Praag te sturen, waar hij in 1935 afstudeerde. Ondertussen ontwierp hij de kostuums van Skupa's poppen en maakte illustraties voor een jeugdblad.

J I Ř Í T R N K A
(24.2.1912 - 30.12.1969)

Tekenen en illustreren waren ook terreinen waarop hij al jong actief was. Hij vertelde zelf dat hij 6 of 7 jaar oud was toen hij voor het eerst de sprookjes van Hans Christiaan Andersen las en een paar jaar later zijn eerste illustraties maakte voor één van Andersen's verhalen. Er zouden er nog vele volgen, want hij bleef zijn hele leven gefascineerd door Andersen's sprookjeswereld.

Na de tweede wereldoorlog werd een oude droom werkelijkheid: hij opende een studio voor het maken van poppenfilms. Met uiterste precisie ontwierp hij de filmdecors en de poppen. Elke verandering in de houding van de poppen werd minutieus vastgelegd. Hij vond de poppenfilm belangrijk omdat je met poppen dichtbij de bedoeling van de schrijver kon blijven en grotere mogelijkheden had met de gelaatsuitdrukkingen van de poppen dan in de cartoons, die toen erg in opkomst waren.

Het tekenen van cartoonfilms was overigens wel een uitdaging waar hij plezier in had.

Het was voor hem ook belangrijk om in zijn werk begrepen te worden. Hij vond zelf de Tsjechische taal een moeilijkheid voor het buitenland. Er moesten dan zoveel kunstgrepen aan te pas komen dat er teveel van de oorspronkelijke zeggingskracht verloren ging. Hij deed er veel aan om zijn verhaal voornamelijk in beelden door te geven.

Jiří Trnka woonde met zijn vrouw Helena Chvojková en hun 5 kinderen in een mooi huis met een grote tuin in het Praagse district Košife. Hier had hij zijn atelier waar hij schetsen, tekeningen en poppen maakte. Hier ontstond ook het enige boek dat hij helemaal zelf schreef en illustreerde "Zahrada" (De tuin).

Zijn zoon vertelt hierover: "De tuin was toen al oud en droeg de eeuwen mee, net als de mensen. Alles is vergankelijk. De veranderingen in de tijd, in de vier seizoenen, vindt U terug in al zijn schilderijen. Er waren hier vogels en verschillende dieren zoals eekhoorns en dit alles had vanzelfsprekend invloed op een gevoelig mens."

"Stelt U zich voor hoe wij hier als kinderen verdwaalden met onze vriendjes, en de inspiratie en invloed van deze omgeving op onze kindertijd. Verscholen achter de muur voelden wij ons geborgen. Bedenk dat wij toentertijd dezelfde avonturen beleefden als de vijf jongens in het boek "Zahrada."

Dit boek verscheen in 1962, werd in 1964 in het Nederlands vertaald door Lidi Luursema onder de titel "5 jongens + 5 olifanten".

Het is het verhaal van de belevenissen van vijf jongens die door een roestige poort een oude tuin ingaan en daar bedreigd worden door een onbeleefde, scheldende zwervkater, gered worden door 5 vriendelijke olifanten, een stenen tuinkabouter zien die verhalen kan vertellen, een wijze walvis ontmoeten die kranten leest, een vlieg tegenkomen die kan "lezen" door over de letters te lopen, die meemaken hoe alle honden uit de buurt elkaar daar ontmoeten en elkaar de loef afsteken etc. Het is een verhaal dat zo huiselijk wordt verteld dat alle voorvallen maar net één stapje verder zijn dan de gewone werkelijkheid ondanks de ogenschijnlijk absurde personages.

Het boek is in ieder geval in de Rotterdamse bibliotheek ter inzage, wellicht ook op andere plaatsen. Van dit boek werd een animatiefilm gemaakt die tegenwoordig op videoband te koop is waardoor een blik in de betoverende wereld van Trnka voor ons wat gemakkelijker is.

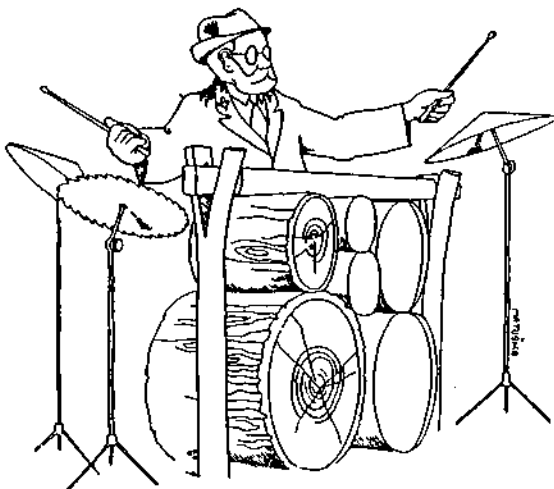
Dit was maar één voorbeeld uit de geweldige productie van Jiří Trnka. Hij kreeg tientallen onderscheidingen en prijzen waaronder de Hans Christiaan Andersenprijs voor zijn hele illustratieve oeuvre. Hij werd 57 jaar.

Paulien Plaisier

~~*~*

De technoparty

De Tsjechische komkommertijd is dit jaar verstoord door een in Tsjechië nog vrij nieuw fenomeen: een enorme illegale technoparty, eind juli, in Zuid Bohemen. Hoe ziet zo iets er uit?

Er komen duizenden mensen bij elkaar, ergens op een weiland. Sommigen hebben apparatuur bij zich om techno muziek (elektronische muziek met veel drums) te produceren en lichteffecten te maken. De mensen nestelen zich op het stuk grond, de muziek gaat aan en iedereen begint te dansen. Tot nu toe ziet het er als een doorsnee-feest uit. Wat is het verschil dan? De muziek stopt maar niet. Het gaat door, de hele dag en de hele nacht en de volgende dag en de volgende nacht... Het ligt dus voor de hand waarom zo iets illegaal is. Er is geen enkele gemeente die een vergunning voor zo'n feest zou geven. Voor de bezoekers is het natuurlijk ook echt spannend om zo iets geheimzinnigs mee te maken: een party op een tot het laatste moment onbekende plaats (de deelnemers worden via mobiele telefoons en internet bijeen geroepen), ver van de saaie regels van de (volwassen) maatschappij, een paar dagen feest. Gewoon gezellig.

Het wordt wat minder vrolijk als men zich verplaatst in de positie van de bewoner van het dichtbijgelegen dorp. In dit geval was het Lipnice, district České Budějovice, een dorpje met zestig, meestal bejaarde, bewoners. Deze mensen zijn op een rustige vrijdagmiddag overvallen door honderden oude auto's, vrachtwagens, en busjes die zich langzaam verplaatsten via het kleine derdeklasse weggetje richting hét weiland. Uiteindelijk werden het ruim vijfduizend mensen en ongeveer vijftig soundsystemen (standplaatsen met grote versterkers waaruit de techno muziek zich verspreidt). Dat alles zat op het weiland van 30 000 m² en het bleef maar doorgaan.

Er waren geen hygiënische voorzieningen, geen WC's en geen afvalcontainers. De burgemeester en de plaatselijke politie voelden zich absoluut overvallen door de gebeurtenis. De kranten vergeleken het met een invasie van marsmannetjes. Hoe pakt men zo iets aan?

Maandagochtend eist de districtshygiënist het beëindigen van de party. Op het weiland zijn op dat moment nog twee derden van de oorspronkelijke vijf duizend mensen. De burgemeester klaagt in Praag, de zomerhuisjesbewoners schrijven een petitie. Uiteindelijk gaan de laatste paar honderd dansers woensdagochtend weg hoewel het niet duidelijk is of ze echt op een ultimatum van de burgemeester hebben gereageerd of dat ze gewoon uitgedanst waren.

De mensen zijn weg, een verwoest stuk grond blijft achter. De dansers hebben zich goed vermaakt zoals men op een website kan lezen. Er worden aangiftes gedaan, door de gebruiker van het weiland, door de milieubescherming.

Bizar, toch.

Sylva Alderliesten

~~*~*

GENOOTSCHAP VOOR TSJECHISCHE EN SLOWAAKSE MUZIEK

Een huzarenlied met varianten

Ik kom nog even terug op mijn artikel in het vorige nummer: De Oostenrijkse componist Franz Schmidt, geboren in 1874 te Pressburg (Bratislava), waar hij overigens maar tot zijn 14^e jaar verbleef, wat geen bezwaar was voor de Slowaken om hem toch een beetje als hun zoon te zien (de Slowaakse Philharmonie nam zijn 4 symfonieën op), schreef in 1931 het orkestwerk: "Variaties op een huzarenlied". Het thema is te vinden in een Hongaars liedboekje: "Szep a huszar" (hetgeen betekent "Mooi is een huzaar"), zie voorbeeld 1). Er boven staat, dat het in een anonieme verzameling liederen uit 1855 voorkomt.

Voorbeeld 1)

HUSZAR VAGYOK KEDVES BABAM

Ismeretlen szerző műve a „Huszársziny”
c. népszövegéből (1855)

2. Kard eső - rög az oldal - mon,
tájték a pipám,
Sárga sujtás a esá - komon,
leng a bokré - lóm.
Uccu, peng a sarkantyú - m,
szé - nek ered min - den bá - m,
Csak úgy vi - gadok.

De variaties van F. Schmidt zijn verschenen op CD (ORF 93395), en in het boekje bij de CD vindt men een opmerking van een muziketnoloog K. Neumann, dat het thema niet uitgesproken Hongaars, maar Moravisch-Slowaaks (dus afkomstig uit Slovácko, het gebied waar plaatsen als Kyjov en Strážnice liggen) zou zijn.

In de in de vorige AHOJ genoemde verzameling uit twee dorpen in de Banát (vroeger een randgebied van de Habsburg-monarchie), waar vele Slowaken wonen, vindt men onder nr. 139 een zeer verwante melodie (voorbeeld 2). Alleen de laatste regel heeft 5 lettergrepen meer, welke bij de herhaling anders worden gezongen (overigens maar één noot verschillend).

Dat de Slowaken, natuurlijk zou ik haast zeggen, geen vertalingen maakten van Hongaarse teksten, maar eigen teksten fabriceerden, blijkt hier wel.

Het Hongaarse huzarenlied begint met: "De huzaar is een mooie pop, een blauwe rok met gele knopen," enz.

Het Slowaakse lied heeft er niets mee te maken, zoals direct kan opgemerkt worden als men het woord "Lúbostná" kent, wat liefdeslied betekent. De tekst betekent zo ongeveer:

"Ik heb lange tijd mijn liefste niet gezien, maar zaterdagavond en zondagavond zal ik haar bezoeken".

In de verzameling "Slovenské Spevy", in de vorige AHOJ genoemd, kan men nog verschillende varianten van deze melodie vinden. Meestal is de eerste regel (die herhaald wordt) geheel gelijk. Het vervolg wijkt veelal af.

Hans Wallin

Opmerking:

Husaren of Huzaren, oorspronkelijk de lijfwacht van de Hongaarse koning Matyas, later meer algemeen het ruitersleger (cavallerie) beroemd door de fraaie uniformen, later ook in West Europa, o.a. in Engeland, ook in Nederland, maar met andere uniformen.

Voorbeeld 2

Ňešou bi ja g mojej milěj

Lúbostná

Kovačica, Juraj Zdycha ml.

MUZIKALE NOTEN

25 jaar Blaaskapellenconcours in Muntendam – 28 en 29 oktober.

Het concours vindt plaats in "De Menterne" het Cultureel centrum in Muntendam. Aan het concours nemen 18 kapellen deel uit Nederland en België. Uit België o.a. de welbekende blaaskapellen de Torenkruiers uit Bocholt en Die Lustigen Egerländer uit Houthalen, tevens zullen in de bergklasse verschillende kapellen een poging wagen de topklasse te bereiken.

Het concours begint zaterdagmiddag om 13.30 uur en zondag om 10.30 uur.

Ook komt voor de 12^e keer onze Tsjechische Blaaskapel Přespolanka uit Dubňany. Zij spelen tijdens het concours en geven op zaterdagavond 28 oktober om 20.30 uur een grandioos concert met daarna gezellige dansmuziek, tevens geven zij een concert op vrijdagavond 27 oktober om 20.00 uur te Zeijen (Drenthe).

Kortom, er zal erg genoten worden door de muziekliefhebbers op het concours en zeker tijdens de concerten van Přespolanka in Zeijen en Muntendam.

Info bij de concourssecretaris: Wiebo Gruben, Kleine Venne 19, 9649 GK Muntendam.

Tel/fax: 0598-616271; e-mail: wgruben8@freeler.nl

*_*_*

Blaaskapel Rovinecka

Onlangs ontvingen wij van Gerrie van Eijk (ex-VNTS-lid) via e-mail het bericht dat de blaaskapel Rovinecka uit 's-Hertogenbosch zich gespecialiseerd heeft in het vertolken van Tsjechische volksmuziek, welke ook in die taal gezongen wordt door de vocalisten. Zij bevelen zich warm aan indien er zich een gelegenheid voordoet bij een georganiseerde festiviteit.

Nadere info is te vinden op hun website <http://home.concepts.nl/~gvaneijk>.

*_*_*

Concert – České barokní trio

Dit concert vindt plaats op 25 november om 20.00 uur te Haarlem, Kadens-zaal, Wagenweg 60.

A. Rous (viool), J. Škrdlík (cello), N. Jakubíček (cembalo).

Op het programma staan werken van Vodička, Benda, Stradella, Caldara en Händel.

Info: Tsjechisch Centrum, Paleisstraat 4, 2514 JA Den Haag, tel. 070-3561477.

***_*_*

Gun uzelf eens de tijd voor een gezond en ontspannend verblijf in het prachtige Kuurhotel Richmond of het Sanatorium Kriván, beide in Karlovy Vary, Tsjechië.

Naast een aangepast programma afhankelijk van uw wensen kunt u genieten van de gezellig sfeer in de oudste kuurstad van Centraal-Europa.

Velen gingen u voor en komen regelmatig terug.

Verblijf in luxe kamers met prima verzorging uit de Boheemse keuken
Interessante excursies en ontspanningsmogelijkheden op het gebied van
Cultuur - kunst - muziek en historie

Vragen? ☒ Commercial Investigations

Business Centrum Helmond

Steenovenweg 3, 5708 HN Helmond

☎ 0492-510090 fax 0492-510537

Mobiel 0622 794042

E-mail flapper@comm-invest.nl

Internet: www.brabantmarketplace.com/comm-invest

www.comm-invest.nl

WAT HET OOG STREELT

Expositie in het kader van het 650 jarig bestaan van de vestingstad Naarden:

"Op school in Naarden" tot en met 19 november 2000

Comenius en onderwijs

"Leerlingen moet je niet via straffen dwingen tot leren. Doe als leraar een beroep op de nieuwsgierigheid van de leerlingen. Daarom ben ik ook van mening dat je roeden en andere voorwerpen niet moet gebruiken. Ja, zelfs uit de school moet verwijderen."

Aldus een van de grootste onderwijshervormers, Jan Amos Comenius (1592-1670), die felle kritiek had op de scholen en onderwijsmethoden van zijn tijd. Hij verafschuwde de harde methoden en noemde de scholen 'boemannen' en een 'kwelling voor de geest'. Als pedagoog heeft Comenius zich beziggehouden met het onderwijs en de opvoeding van kinderen. Hij schreef verschillende boeken voor zowel de opvoeders (Omnia Didactica), als voor de kinderen zelf (Orbis Sensualium Pictus). De pedagogiek was voor Comenius een middel om een hoger doel te bereiken, namelijk de verbetering van de wereld. Wanneer *alle* mensen *alles* zouden leren, zou men de samenhang van de zin van de wereld beter begrijpen. Daartoe moesten de scholen volgens Comenius worden hervormd.

De expositie geeft een historisch overzicht van het onderwijs in Naarden; nog tot en met 19 november te bezoeken.

Comenius museum, Kloosterstraat 33, 1411 RS Naarden-Vesting;
tel. 035-6943045, fax 035-6941949.

Te bereiken met openbaar vervoer: NS Naarden-Bussum: bus 136 halte Burg.
Wesseling-plein, ook treintaxi mogelijk.

Open: di-za: 10.00-17.00 uur, Zo en feestdagen: 12.00-17.00 uur.

Vanaf 1 november t/m 31 maart: di-zo: 13.00-16.00 uur,
gesloten op 25, 31 december en 1 januari.

De Hooiwagen

Poppenvoorstelling

Idee en spel: Michaela Bartoňová, Ralf Lücke
Muziek: Miroslav Pudlák
Regie: Lambert Blum
Poppen: Michaela Bartoňová, Antonín Müller
Ontwerp: Michaela Bartoňová

Door de opmerkelijke schilderijen van Jeroen Bosch ten tonele te voeren, gaat deze productie in op hun allegorische betekenis. Ook voor 'De Hooiwagen', is de beeldspraak ontleend aan de triptieken 'De tuin der lusten' en 'De verleiding van de H. Antonius'.

De plaatsing van de wagen, een hooiwagen, in het midden van een indrukwekkend triptiek, kan ongepast, zo niet godslasterlijk lijken in de Middeleeuwen. Maar Bosch had gegronde redenen voor zijn gebruik van dit beeld. Een met een overvloedige oogst beladen hooiwagen lijkt symbolisch voor al onze wensen en verlangens, en die stelt onze misplaatste hebzucht en liederlijkheid aan de kaak. Chaos omgeeft de plundering: rijen individuele personen zijn ontdaan van hun meer verheven hoedanigheden in een wanhopige poging om hun hebzucht te tonen. Creatures waarvan de metamorfose fysiek is uitgebeeld bevolken de wereld van Bosch. Zijn visie dringt door tot de essentie van de menselijke natuur; door hem zien we onze constante strijd met een nieuwe helderheid.

De hoofdpersoon in dit spel, een dwaas, ondergaat een diepe innerlijke transformatie tijdens een lange pelgrimstocht. In de maalstroom van het carnaval - waar gevestigde ordes door elkaar gegooid worden, waar de rijken en de armen zich verenigen evenals de mens en het beest, waar de vromen hand in hand gaan met de ketters - temidden van dit al begint de dwaas de invloed ervan te ondergaan. Eerst agressief later met ironie en humor, maakt hij zijn feestgenoten belachelijk. De ongeremdheid van de dwaas is besmettelijk en brengt iedereen tot nieuwe hoogten van verdorvenheid.

Onze dwaze pelgrim ontmoet een maagd wier borsten een vogelkooi torsen. De ontmoeting heeft voor hem een duistere reis door zijn eigen ik tot gevolg. Als hij zich tenslotte bevrijdt van zijn verschrikkingen en te nauwer nood tot rust komt, besluit de dwaas bij het meisje te blijven. Een miraculeuze boom bloeit op uit het wijze boek van de Heremiet en we herkennen de strijd van de mens met de demonen waar wij allen mee bekend zijn.

Achtergrondtaferelen en randfiguren ontleend aan diverse andere schilderijen van Jeroen Bosch vullen de allegorie aan. Dronkaards worden vissen, een varken draagt het habijt van een non, een kwakzalver die zich overgeeft aan alchemie krijgt een papenkop, en een kluizenaar tracht de zin van het leven in afzondering te ontdekken. Een aardbei verlost maar blijkt leeg te zijn ondanks haar kennelijke aantrekkelijkheid. Tot slot belandt deze parade van figuren in de ketel van de Grote Alchemist.

Met alle magie die poppen kunnen oproepen, wordt een totale symbolische en droomwereld tot leven gebracht. Een eigentijdse muzikale opzet verbindt de chaos van de werkelijkheid van Bosch met de absurditeit van onze tijd. Na alles realiseren we ons dat 'het niet alles goud is wat er blinkt'.

Donderdag 26 oktober 2000 om 20.00 uur, zaal open 19.30 uur
Gouds Poppentheater, Fluwelensingel 53, Gouda (parkeerterrein Klein Amerika)
Toegangspreis (incl. consumptie): f 15,-/ 10,- (12 t/m 18 jaar)
Reserveren tel.: 0182-599559
Na afloop van de voorstelling kunt u het poppenmuseum gratis bezoeken.

Meer informatie: www.poppentheater.org

Big Mirror Project t/m 3 december 2000

Tentoonstelling over een bijzonder project van Aleš Veselý, professor aan de Academie voor Beeldende Kunsten in Praag – een monumentaal werk, dat uit een aantal beelden opgebouwd is. Tevens omvat de expositie impressies, voorstudies en tekeningen van het project. Daarnaast is een selectie uit Veselý's werk bijeen gebracht.

Odapark, Merseloseweg 177, Venray (tel. 0478-513690)

Meer informatie: www.odapark.com

Het Odapark is gratis toegankelijk dagelijks, behalve op maandagen, van 11.00 tot 17.00 uur.

Internationaal Kunstproject Natuur@kunst.nl

De landkunstobjecten, ruimtelijke installatie en beeldhouwwerken door 11 beeldende kunstenaars (waaronder Jan Ambrúz uit Tsjechië) worden gepresenteerd. De kunstwerken zijn te bewonderen langs een veertien kilometer lange route in het Dwingelderveld tot en met zomer 2001.

Nationaal park Dwingelderveld, Dwingeloo.

Meer informatie: dhr. A.A.C. de Fluiter (tel. 0591-362025).

De ster van Bethlehem

Tentoonstelling van 9 december t/m 14 januari 2001

Kerstgroepencollectie van het Moravisch Museum te Brno. De tentoonstelling wordt georganiseerd in het kader van het project "Rotterdam – culturele hoofdstad van Europa 2001".

De expositie toont naast de kerstgroepen o.a. ook traditionele Tsjechische kerstdecoraties en koekjes.

Belasting & Douane Museum, Parklaan 14-16, Rotterdam.

LOGEREN IN PRAAG

In een aantrekkelijke buurt aan de westkant van Praag bemiddel ik voor **Pension Vera**.

Elke kamer heeft een eigen WC en douche, in de prijs is de garage en een uitgebreid ontbijt inbegrepen.

Ook geschikt voor grote groepen.

Vlak bij het centrum verhuur ik een **appartement** voor 2-3 personen, binnen 13 minuten bent u op het Wenceslausplein.

Zeer geschikt voor een langer verblijf.

Informatie en boekingen bij J. van Unnik,
tel. 023 5846412, fax 023 5841713,
e-mail: j.vanunnik@hetnet.nl
www.vcrjaalburcau-praha.nl

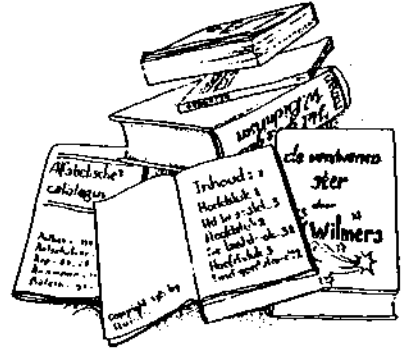
ONZE BOEKENPLANK

Tijdschrift over Centraal Europa en de Balkan

Van de hand van Vera Ebels verscheen onlangs een recensie van het beroemde boek van Peter Demetz: *Prague in black and gold; the history of a city*, tegenhanger van het bekende boek van Angelo Maria Ripellino: *Magisch Praag*, getiteld *Praag in Zwart en Goud*, geschiedenis van een stad.

De recensie verscheen in *Ablak*, tijdschrift over Centraal Europa en de Balkan (nr. 3, 2000). In *Ablak* verschijnen regelmatig artikelen over Tsjechië en Slowakije. Een jaarabonnement op dit tweemaandelijks verschijnend tijdschrift kost f 40,-; een uitgave van het Oost-Europa Instituut van de Universiteit van Amsterdam. Onder andere verkrijgbaar in de boekhandel.

Inlichtingen tel. 020-525 2270.

Marijke van Dorst

*_*_*

De rode Nepomuk

Het artikel in de vorige AHOJ over het boek 'De rode Nepomuk' was niet compleet; verzuimd werd de uitgever, het nummer en de prijs te vermelden. Dat maken we nu dus goed.

De rode Nepomuk is uitgegeven door Gottmer in Haarlem, onder ISBN 90 257 2901 0. Het is waarschijnlijk in de gewone boekhandel uitverkocht, de prijs was f 24,95. Waarschijnlijk is het boek bij de Slegte te koop voor f 8,95, maar in de bibliotheek is dit boek denkkelijk goed te vinden.

*_*_*

Alfons Mucha

Zowel bij De Slegte als bij diverse restantenboekhandels die met een welhaast chronisch verhuisvirus behept lijken te zijn, stuit je regelmatig op uitgaven van het werk van Alfons Mucha, vrijwel altijd aangeduid met zijn in het Frans vertaalde voornaam. Sinds ik de hand wist te leggen op een compleet overzicht van zijn posters en panelen, kijk ik die andere uitgaven meestal niet in omdat het doorgaans uitgaven van een relatief beperkte omvang zijn in vergelijking met dat complete overzicht. Zeer recent zag ik bij De Slegte een stapel *Alphonse Mucha* liggen waarvan het uiterlijk de indruk van dien aard was dat ik toch maar een exemplaar inkeek. Een gelukkige greep, want het was niet het zoveelste posteroverzicht maar een uitgave van Mucha Limited in samenwerking met Malcom Saunders Publishing Ltd ter gelegenheid van de vestiging van het Mucha-museum te Praag in 1998. De stichting van dat museum was een initiatief van de in 1992 door Mucha's schoondochter Geraldine Mucha en kleinzoon John Mucha opgerichte Mucha Foundation.

Mucha's posters en decoratieve panelen behoren tot de hoogtepunten van de Art Nouveau. Maar Mucha's werk omvat meer dan alleen louter decoratie. Het boek bevat ook afbeeldingen van zijn pastels, tekeningen, olieverfschilderijen en foto's. Voorstudies lichten een sluier op van de diepere gedachten waarop zijn werk - ook het decoratieve - stoelt. De meeste hoofdstukken zijn geschreven door Petr Wittlich, hoogleraar kunstgeschiedenis aan de Praagse Kareluniversiteit (als mede-auteur van *Praag 1900 Poëzie en extase* bij de gelijknamige tentoonstelling in Amsterdam geen onbekende in deze rubriek). Dr. Anna Dvořák verzorgde het hoofdstuk over het *Slaven Epos*.

Daarnaast zijn nog afbeeldingen van door Mucha ontworpen sieraden opgenomen. Zeer bijzonder zijn de versierselen die hij voor de Tsjechoslowaakse Vrijmetselarij ontwierp; na zijn terugkeer uit Frankrijk was Mucha betrokken bij de stichting van de eerste Tsjechischtalige maçonieke loge, de Komenský Loge te Praag. Later werd Mucha Grootmeester van de Grootloge van Tsjechoslowakije en regerend Grootcommandeur van de nationale Vrijmetselarij.

Sarah Mucha (red.): *Alphonse Mucha*. Mucha Limited. Prague 2000. ISBN 0953632202. f 39,50 (De Slegte).

Bert Marcus

*_*_*_*_*

ALLERHANDE

Folkloreborduursels in Nederlandse verzamelingen (2)

In het Nederlands Centrum voor Handwerken, ook wel geheten: Museum voor historische en eigentijdse textielkunst, is een permanente tentoonstelling van kledingstukken en textiel die besproken zijn in het tijdschrift Handwerken zonder grenzen.

Zoals de titel al zegt komen de werkstukken van heinde en verre. Ook Tsjechië en Slowakije zijn in het verleden enkele malen aan bod geweest en zo is er een prachtige geborduurde muts uit Zavadka (bij Polomka) te zien.

Dezelfde muts is afgebeeld op een serie postzegels uit 1978.

Het is een bijzondere muts omdat het borduurwerk is uitgevoerd op een ondergrond van kloskant. Ook zijn er wat witborduurselformen uit Detva en verschillende kanten voorwerpen te zien.

Het is niet erg veel maar er is zoveel ander mooi werk uit andere landen dat een bezoek de moeite waard is.

Het NCH is gevestigd Spinveld 13a, Breda en open van dinsdag t/m zaterdag van 10.00 u. tot 16.00 u.

Paulien Plaisier

50+ Beurs

Van 21 t/m 24 september werd in de Jaarbeurs te Utrecht de 50+ beurs gehouden.

Voor ons interessant was het reisgedeelte, waar onder het hoofdstuk "Tsjechië" 2 stands te bezoeken waren. Allereerst de stand van Commercial Investigations, van de heer Holke J.M. Flapper (zie de advertenties in AHOJ). Een vertegenwoordiging van hotel Richmond in Karlovy Vary was aanwezig om het kuren meer bekendheid te geven. Daarnaast biedt de heer Flapper een breed scala van zakelijke dienstverlening aan. Foldermateriaal was ruim voorhanden, en tot mijn genoegen zag ik ook dat hierin op het bestaan van de VNTS gewezen wordt. Na hier een becherovka gedronken te hebben bezochten wij de volgende stand.

Hier stond de familie Wilzing van de camping Frymburk, waar veel Nederlanders komen, in het gelijknamige dorp aan het Lipno-meer. Dit ligt niet ver van de Marina Lipno, waar onze Erik Heidema de leiding heeft, een familielid bleek daar ook te werken. Men vertegenwoordigde ook drie andere campings, n.l. bij Praag, Brno en Harrachov. De adressen (waaronder websites) zijn bij de VNTS bekend.

Guus Molenaar

Onroerend goed in Tsjechië en Slowakije

Agrarisch, Bedrijfsmatig

Toeristisch, Prive

i.s.m. EX - IM Trade s.r.o

Slovenská 3, Karlovy Vary

Uw NL partner:

Commercial Investigations

Business Centrum Helmond

Steenovenweg 3, 5708 HN Helmond

tel. 0492 - 510090

fax 0492 - 510537

mobiel 0622 794042

E-mail flapper@comm-invest.nl

Internet: www.brabantmarketplace.com/comm-invest

Voor onze aanbiedingen zie ook onder

www.comm-invest.nl

VAKANTIE

TSJECHIË; ADELAARSGEBERGTE

1 of meerdere weken genieten van:

- echte rust
- natuur
- cultuur
- sport (wandelen/fietsen/zwemmen/skiden/langlaufen)
- heerlijk eten
- scherpe prijzen

Wij verhuren en/of bemiddelen:

- vakantiewoningen
- 200 jaar oude boerderij
- kamers (alleen logies)
- pension

Inlichtingen:

RekBo Czech s.r.o.

P/a. Verhoevenstraat 35, 3818 PK Amersfoort

Telefoon/fax: 033 4650427

Homepage: <http://www.gironet.nl/home/tendam/>

Het maandelijks uitgeven van de ledenbrief "AHOJ" kost een flinke duit. Door advertenties kunnen wij deze kosten drukken en u bereikt daarmee een gericht publiek in een oplaag van $\pm$ 650 exemplaren. Onderstaand onze tarieven:

1/16 pag.	f 16,50;	bij 5 nrs.	f 80,=;	bij 10 nrs.	f 155,=
1/8 "	f 22,50;	" " "	f 105,=;	" " "	f 205,=
1/4 "	f 33,00;	" " "	f 160,=;	" " "	f 315,=
1/3 "	f 44,00;	" " "	f 210,=;	" " "	f 405,=
1/2 "	f 55,00;	" " "	f 265,=;	" " "	f 510,=
hele pag.	f 93,50;	" " "	f 450,=;	" " "	f 850,=

Bij het plaatsen van illustraties worden de extra opmaakkosten doorberekend.

Voor nadere inlichtingen: Secr. V.N.T.S., Toverberg 24, 2716 LW Zoetermeer.
Tel.: 070-3239275, fax: 079-3239836.